

STORTINGET

Innst. 185 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:57 S (2024–2025)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjell Ingolf Ropstad, Olaug Vervik Bollestad og Dag-Inge Ulstein om å be det internasjonale atomenergibyrådet foreta en gjennomgang av forutsetningene for å etablere kjernekraft i Norge

10. mars er vedlagt innstillingen. Sakens dokumenter, inkludert skriftlige høringsinnspill, er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Mani Hussaini, lederen Ingvild Kjerkol, Stein Erik Lauvås, Linda Monsen Merkesdal og Sigurd Kvammen Rafaelsen, fra Høyre, Jan Tore Sanner, Michael Tetzschner, Bård Ludvig Thorheim og Ove Trellevik, fra Senterpartiet, Marit Arnstad, Lisa Marie Ness Klungland og Gro-Anita Mykjåland, fra Fremskrittspartiet, Terje Halleland og Marius Arion Nilsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken, fra Rødt, Sofie Marhaug, fra Venstre, Ola Elvestuen, fra Miljøpartiet De Grønne, Kristoffer Robin Haug, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til Representantforslag 57 S (2024–2025) om å be det internasjonale atomenergibyrådet foreta en gjennomgang av forutsetningene for å etablere kjernekraft i Norge.

Komiteen viser til at forslagsstillerne mener en slik gjennomgang vil lede til en kunnskapsrapport som også det regjeringsoppnevnte Kjernekraftutvalget, utnevnt den 21. juni 2024 og som skal utrede ulike sider ved en eventuell fremtidig etablering av kjernekraft i Norge, kan ha stor nytte av i sitt arbeid. Komiteen viser til regjeringen sin uttalelse ved oppnevning av utvalget:

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sende en forespørsel til IAEA om å foreta en gjennomgang av Norges forutsetninger for å etablere kjernekraft (en INIR-revisjon), med mål om å presentere resultatet fra revisjonen innen juni 2025.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens behandling

Komiteen har i brev av 4. februar 2025 til Energidepartementet ved statsråd Terje Aasland bedt om en vurdering av forslaget. Statsrådens uttalelse følger av vedlagte brev av 10. februar 2025. Komiteen har invitert til og mottatt to skriftlige høringsinnspill i saken. Komiteen har ved brev av 12. februar og 5. mars 2025 stilt spørsmål til statsråden i forbindelse med saksbehandlingen. Svarbrev fra statsråden datert 14. februar og

«Det er behov for å fremskaffe et oppdatert og solid kunnskapsgrunnlag om kjernekraft som mulig energikilde i det norske kraftsystemet.»

Komiteen viser til at en INIR består av to faser. Fase 1 dreier seg om de grunnleggende forberedelsene et land må gjøre for å vurdere om kjernekraft skal innføres som en del av energisystemet. Fase 2 skjer først etter at landet har besluttet å gå videre med kjernekraft, og innebærer en grundigere gjennomgang av hvordan dette skal implementeres, inkludert teknologivalg og plassering av kraftverk.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, viser til energiministerens svarbrev til komiteen, der det vises til at før IAEA gjennomfører en INIR-gjennomgang forutsettes det at medlemslandet har gjennomført en selvevaluering av de 19 problemstillingene om infrastruktur tilknyttet kjernekraft som er inkludert i IAEAs «Milestone approach».

Flertallet viser videre til at Kjernekraftutvalget startet sitt arbeid i september 2024 og skal levere sin utredning innen 1. april 2026. Formålet med utredningen er å skaffe til veie et oppdatert kunnskapsgrunnlag om kjernekraft. Flertallet viser til at statsråd Terje Aasland i sitt svar til komiteen påpeker at problemstillingene utvalget skal vurdere, etter regjeringens syn sammenfaller med flere av IAEAs 19 problemstillinger om infrastruktur tilknyttet kjernekraft.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, er positive til å utvide kunnskapsgrunnlaget om potensialet for fremtidig kjernekraftproduksjon i Norge. Det vil være viktig å kartlegge hvilken rolle kjernekraft kan spille i det norske kraftsystemet, og hvilket behov vi har for det. For å få en ryddig og realitetsorientert politisk debatt om kommersielle kjernekraftverk må både nytten, kostnadene og utfordringene belyses på en god måte.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Høyre mener at det er viktig og riktig med en kunnskapsbasert debatt om kjernekraft i Norge, og at en INIR-rapport kunne bidratt til det. Disse medlemmer mener likevel at det ikke er hensiktsmessig å hverken endre mandatet til Kjernekraftutvalget eller å ha en parallell INIR-prosess så lenge Kjernekraftutvalgets arbeid pågår. Kjernekraftutvalgets rapport kan trolig benyttes i selvevalueringsdelen til Norge i forbindelse med arbeidet for en INIR-revisjon. Disse medlemmer viser til Polens tidkrevende prosess for gjennomføring av INIR-gjennomgangen fase 1 (IAEA, Mission Report on the Integrated Nuclear Infrastructure Review (INIR) Warsaw, Poland 18 to 22 March 2013). I desember 2009 anmodet Polen IAEA om å gjennomføre et INIR-oppdrag. Polen startet i 2009 også på

selvevalueringsprosessen for fase 1. I september 2012 ble det endelig avtalt mellom Polen og IAEA at INIR-oppdragets fase 1 skulle gjennomføres i mars 2013. Polen og IAEA avholdt møte før oppstart av INIR-gjennomgangen i Warszawa fra 6. til 7. februar 2013. Selve INIR-oppdraget ble utført fra 18. til 22. mars 2013 i Warszawa.

Disse medlemmer viser videre til IAEAs rapport etter INIR-gjennomgangen av Estland (IAEA, Mission Report on the Integrated Nuclear Infrastructure Review (INIR) – Phase 1, Tallinn, Estonia 23–30 October 2023). Her fremkommer det at prosessen med gjennomføring av INIR-gjennomgangens fase 1 tok omkring 18 måneder. Disse medlemmer mener at dette viser at tidsforløpet forslagsstillerne viser til, ikke er det som i praksis må til for å gjennomføre en slik revisjon.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i oppfølgingen av Kjernekraftutvalgets rapport vurdere å sende en forespørsel til IAEA om å foreta en gjennomgang av Norges forutsetninger for å etablere kjernekraft (en INIR-revisjon).»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne viser til at Arbeiderparti-Senterparti-regjeringen satte ned Kjernekraftutvalget, som er i gang med å gjøre et omfattende arbeid for å oppdatere kunnskapsgrunnlaget for kjernekraft og belyse rollen kjernekraft kan spille i det norske kraftsystemet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er positive til en utredning fra IAEA om forutsetningene for å etablere kjernekraft i Norge. Disse medlemmer mener kjernekraft kan bli en viktig del av energimiksen i fremtiden, og har ved flere anledninger både etterspurt utredninger og ønsket fremgang på feltet. Disse medlemmer viser til Representantforslag 107 S (2022–2023), jf. Innst. 307 S (2022–2023), som ett av flere tidligere forslag. Disse medlemmer understreker at Fremskrittspartiet har vært en pådriver for kjernekraft i lang tid. Det er positivt at flere partier nå ser ut til å ha endret syn på kjernekraft.

Komiteens medlemmer fra Rødt og Kristelig Folkeparti viser til at forslaget fra Kristelig Folkeparti naturligvis må forstås som en forespørsel om en INIR i fase 1, ettersom dette er den relevante fasen for Norge. Det ville vært urimelig å bestille en fase 2-revisjon før fase 1 er gjennomført.

Disse medlemmer viser til erfaringer fra Estland med denne første fasen, hvor selvevalueringen ble

gjennomført i løpet av om lag tre til fire måneder, og INIR-gjennomgangen med tilhørende rapportering tok ytterligere om lag tre måneder. Erfaringene tyder dermed på at hele prosessen kan gjennomføres innenfor en tidsramme på seks til syv måneder. Det er videre kjent at IAEA stiller krav om at selvevalueringen oversendes senest seks uker før selve INIR-revisjonen, og at vurderingsrapporten ferdigstilles ved avslutningen av revisjonen.

Disse medlemmer påpeker at Polen har hatt lignende erfaringer, hvor de avtalte med IAEA å gjennomføre en INIR fase 1 i september 2012, og at revisjonen ble gjennomført seks måneder senere, i mars 2013.

Disse medlemmer merker seg at det er fullt mulig for Norge å gjennomføre en INIR-revisjon innen inneværende år, i god tid før Kjernekruttutvalget skal levere sin anbefaling. Dette vil gi utvalget anledning til å inkludere IAEAs vurderinger i sitt arbeid.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Rødt, Venstre og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sende en forespørsel til IAEA om å foreta en gjennomgang av Norges forutsetninger for å etablere kjernekraft (en INIR-revisjon), med mål om å presentere resultatet fra revisjonen innen juni 2025.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Rødt, Venstre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sende en forespørsel til IAEA om å foreta en gjennomgang av Norges forutsetninger for å etablere kjernekraft (en INIR-revisjon), med mål om å presentere resultatet fra revisjonen innen juni 2025.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget ber regjeringen i oppfølgingen av Kjernekruttutvalgets rapport vurdere å sende en forespørsel til IAEA om å foreta en gjennomgang av Norges forutsetninger for å etablere kjernekraft (en INIR-revisjon).

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 25. mars 2025

Ingvild Kjerkol

leder

Ove Trellevik

ordfører

DET KONGELIGE
ENERGIDEPARTEMENT

Statsråden

Energi- og miljøkomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

24/2475-

10. februar 2025

Svar på dokument 8:57 (2024-2025) om å be det internasjonale atomenergibyrådet foreta en gjennomgang av forutsetningene for å etablere kjernekraft i Norge

Jeg viser til brev av 4. februar 2025 fra Energi- og miljøkomiteén der det bes om en vurdering av representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjell Ingolf Ropstad, Olaug Vervik Bollestad og Dag-Inge Ulstein.

Representantene fremmer følgende forslag:

Stortinget ber regjeringen sende en forespørsel til IAEA om å foreta en gjennomgang av Norges forutsetninger for å etablere kjernekraft (en INIR-revisjon), med mål om å presentere resultatet fra revisjonen innen juni 2025.

Det Internasjonale Atomenergibyrådet (IAEA) organiserer en rekke ekspertgjennomganger av lands organisering opp mot IAEA's standarder, herunder også en INIR-gjennomgang. En INIR-gjennomgang er en helhetlig fagfellevurdering for å hjelpe medlemsland med å vurdere status når det gjelder landets nasjonale infrastruktur for etablering av kjernekraft. Gjennomgangen vurderer den omfattende infrastrukturen som kreves for å utvikle et trygt, sikkert og bærekraftig kjernekraftprogram. Norge er medlem av IAEA og kan følgelig sende en formell anmodning om en INIR-gjennomgang.

Før IAEA gjennomfører en INIR-gjennomgang, forutsettes det at medlemslandet har gjennomført en selvevaluering av de 19 problemstillingene om infrastruktur tilknyttet kjernekraft, som er inkludert i IAEA's «Milestone approach». IAEA's «Milestone approach» er IAEA's egen omfattende metodikk som veileder land og organisasjoner til å arbeide systematisk mot eventuell etablering av kjernekraft.

Jeg viser til at regjeringen den 21. juni 2024 oppnevnte et offentlig utvalg som skal utrede ulike sider ved en eventuell fremtidig etablering av kjernekraft i Norge. Formålet med utredningen er å skaffe til veie et oppdatert kunnskapsgrunnlag om kjernekraft. Kjernekraftutvalget startet sitt arbeid i september 2024, og skal levere sin utredning innen 1. april 2026.

Mange av problemstillingene utvalget skal vurdere, sammenfaller med flere av IAEA's 19 problemstillinger om infrastruktur tilknyttet kjernekraft. En nasjonal selvevaluering som forberedelse av en INIR-gjennomgang vil dermed antageligvis medføre en dobbeltbehandling av disse problemstillingene. Videre tilsier erfaringer fra andre land at en INIR-gjennomgang ikke vil kunne foreligge i tide til at kjernekraftutvalget kan nyttiggjøre seg gjennomgangen. Jeg anser derfor ikke dette som en hensiktsmessig bruk av ressurser på dette tidspunkt.

Jeg anbefaler at Stortinget ikke ber regjeringen gjennomføre forslaget.

Med hilsen

Terje Aasland

**DET KONGELIGE
ENERGIDEPARTEMENT**

Statsråden

Energi- og miljøkomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

25/414-

14. februar 2025

Svar på spørsmål 1 til Dokument 8:57 S (2024-2025) om å be det internasjonale atomenergibyrådet foreta en gjennomgang av forutsetningene for å etablere kjernekraft i Norge

Jeg viser til brev av 12. februar 2025 fra energi- og miljøkomiteen der det vises til Dokument 8:57 S (2024-2025) som gjelder representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjell Ingolf Ropstad, Olaug Vervik Bollestad og Dag-Inge Ulstein om å be det internasjonale atomenergibyrådet foreta en gjennomgang av forutsetningene for å etablere kjernekraft i Norge.

På vegne av Høyres representanter i komiteen ønsker komiteen svar på følgende spørsmål:

- 1. Det vises til Dok.8:57 om en gjennomgang av forutsetningene for kjernekraft i Norge. Hvor mye anslår departementet at en slik foreslått gjennomgang/revisjon gjennomført av IAEA vil koste, og hva betalte Polen IAEA for sin revisjon, som var unnagjort på to uker?*

Jeg er ikke kjent med hvor mye Polen måtte betale for sin gjennomgang. IAEA opplyser på sine nettsider at en INIR-gjennomgang finansieres gjennom en kostnadsfordeling mellom vertslandet og organisasjonen. Det er derfor vanskelig å gi et nøyaktig kostnadsoverslag for en INIR-gjennomgang, siden det vil forutsette en prosess som også involverer IAEA. Kostnadene vil variere avhengig av landets spesifikke behov og omfanget av gjennomgangen. Det vil være kostnader knyttet til forberedelsesfasen, gjennomføringsfasen og oppfølgingsfasen.

Som jeg skrev i mitt brev av 10. februar 2025 til komiteen, tilsier erfaringer fra andre land at en INIR-gjennomgang ikke vil kunne foreligge i tide til at kjernekraftutvalget kan nyttiggjøre

seg gjennomgangen. Representantene peker på at IAEA's INIR-gjennomgang for Polen var unnagjort på to uker. Prosessen tok imidlertid vesentlig lengre tid.

Den 16. desember 2022 ba Polen IAEA om å gjennomføre en fase 2 INIR i Polen. Den innledende selvevalueringsrapporten (SER) ble sendt til IAEA den 19. oktober 2023. En kombinert SER-støtte og pre-INIR-gjennomgang ble gjennomført fra 14. til 16. november 2023. Polen sendte sin endelige SER til IAEA den 14. februar 2024. Selve INIR-gjennomgangen ble gjennomført fra 15. til 25. april 2024 i Warszawa. IAEA leverte sin rapport til Polen 16. september 2024.

Samlet tidsbruk for hele prosessen er altså et par år. Kjernekraftutvalget skal som kjent levere sin utredning innen 1. april 2026. Min vurdering er fremdeles at en slik gjennomgang vil kunne medføre en dobbeltbehandling av ulike problemstillinger som utredes av utvalget, og at et slikt tiltak ikke er en hensiktsmessig bruk av ressurser på dette tidspunkt.

Med hilsen

Terje Aasland

**DET KONGELIGE
ENERGIDEPARTEMENT**

Statsråden

Energi- og miljøkomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

24/2475-

10. mars 2025

Svar på spørsmål 2-4 til Dokument 8:57 S (2024-2025)

Jeg viser til brev av 5. mars 2025 fra energi- og miljøkomiteen der det vises til Dokument 8:57 S (2024-2025) som gjelder representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjell Ingolf Ropstad, Olaug, Vervik Bollestad og Dag-Inge Ulstein om å be det internasjonale atomenergibyrået foreta en gjennomgang av forutsetningene for å etablere kjernekraft i Norge.

På vegne av Kristelig folkeparti sin representant i komiteen ønsker komiteen svar på følgende spørsmål:

2: I Svarbrevet viser statsråden til INIR, men presiserer ikke hvilken fase som omtales. Kan statsråden bekrefte om han her vurderer en fase 1 INIR, som naturligvis må komme før en fase 2 INIR, slik det er foreslått av KrF?

IAEA har publisert et veiledningsdokument for INIR-gjennomgang på sine nettsider. Det fremgår der at en INIR-gjennomgang tilbys som enten en fase 1 eller fase 2-gjennomgang, avhengig av eksisterende nasjonale planer og forutsetninger for etablering av kjernekraft i det aktuelle medlemslandet. For Norges del, som verken har kjernekraftverk til kommersiell kraftproduksjon eller konkrete planer om å etablere dette, ville det dermed vært naturlig å anmode om en fase 1-gjennomgang.

3: Har regjeringen vært i kontakt med IAEA for å avklare muligheten for en fase 1 INIR-gjennomgang for Norge, og i så fall hva var tilbakemeldingen fra IAEA?

Regjeringen har ikke vært i kontakt med IAEA på nåværende tidspunkt om muligheten for en fase 1 INIR-gjennomgang, ettersom det ikke vurderes hensiktsmessig å gjennomføre en

INIR-gjennomgang nå. Regjeringen har nedsatt et offentlig utvalg som skal gjøre en bred gjennomgang og vurdering av ulike sider ved en eventuell fremtidig etablering av kjernekraft i Norge. Slik jeg har redegjort for i mitt svar til komiteen av 10. februar i år vil mange av problemstillingene som utvalget skal se på sammenfalle med de vurderinger som vil måtte gjennomføres som forberedelse til en INIR-gjennomgang. Jeg anser derfor ikke det å initiere en INIR-gjennomgang nå som en hensiktsmessig ressursbruk.

4: Ifølge Norsk kjernekraft har IAEA vist til at en selvevaluering typisk tar 3-4 måneder. Estland hadde en INIR-mission i oktober 2023 og fikk rapporten fra IAEA i løpet av tre måneder (desember 2023). Altså 6-7 mnd. totalt. Har departementet opplysninger som fraviker dette, eller kan man gjennomføre fase 1 i god tid før kjernekraftutvalget skal legge frem sin innstilling?

Jeg viser til IAEA's Mission Report on The Integrated Nuclear Infrastructure Review (INIR) – Phase 1, IAEA's rapport etter fase 1-gjennomgangen i Estland.

I november 2020 etablerte Estlands regjering en arbeidsgruppe for å utrede nødvendig infrastruktur for eventuelt å kunne etablere kjernekraft i landet. Den 28. mars 2022 anmodet det estiske miljødepartementet IAEA om å foreta en fase 1 INIR-gjennomgang. Som jeg tidligere har redegjort for overfor komiteen, krever IAEA at det aktuelle medlemslandet gjennomfører en selvevaluering før IAEA foretar en gjennomgang. Den 30. april 2023 oversendte Estland en innledende selvevaluering til IAEA.

Den 6.-8. juni 2023 gjennomførte IAEA et kombinert oppdrag i Estland, med en veiledende vurdering av Estlands innledende selvevaluering og en innledende INIR-gjennomgang. IAEA fulgte deretter opp med anbefalinger til Estland om å oppdatere sin selvevaluering. Basert på anbefalingene, oppdaterte Estland selvevalueringen og overleverte en endelig selvevalueringsrapport til IAEA den 2. september 2023.

Fra 23. til 30. oktober 2023 gjennomførte IAEA fase 1-oppgavet til Estland, for å gjennomgå status for utvikling av nasjonal infrastruktur for et kjernekraftprogram. Selve rapporten fra IAEA ble overlevert til Estland først den 16. januar 2024.

Kjernekraftutvalget skal fullføre og overlevere sin utredning innen 1. april 2026, altså om lag ett år fram i tid. Estlands fase 1-gjennomgang viser at prosessen i det tilfellet tok i underkant av to år. Basert på Estlands erfaringer, og for øvrig Polens erfaringer med deres fase 2-gjennomgang, vil man ikke kunne gjennomføre en INIR-gjennomgang i god tid før kjernekraftutvalget skal avgi sin utredning.

Med hilsen

Terje Aasland

